

Сто година од прве окупације ћирилице у Србији

• субота, 23 јануар 2016 13:19

• Драгољуб Збиљић

Драгољуб Збиљић

Прошло је равно сто година од прве појаве окупационе латинице у Србији (1916) из времена окупације Србије у Првом светском рату. Тим поводом српски лингвисти у институцијама ни државе ни лингвистике тим се питањем не баве. Јер, када би се тиме бавили, потврдили би себе као настављаче затирања српског писма и у овим још сачуваним изузецима од десетак данашњих процената у писању језика Срба у Србији.

Трагична судбина српске ћирилице сеже у 11. век када је католичанство на синоду у Солину бацило, практично, анатему на ћирилично писмо прогласивши га за „ђавољи изум“. Било је то 1060. године, дакле, само шест година после познатог хришћанског раскола 1054. године на католичанство и православље.

После тога уведен је готово непрекидан хиљадугодишњи рат против православља, а тиме и против српске ћирилице која им је била прва на удару, а други словенски народи на Западу били су принуђени да заједничку словенску азбуку глагољицу убрзо замене латиничким писмом.

Само су од Словена православни словенски народи успели да уведу ћирилицу и да је до данас сачувају, осим Румуна који су као романски народ заменили своју ћирилицу латиницом. На изгледном су путу да ускоро сасвим изгубе ћирилицу и православни Срби, јер су је у пракси изгубили већ у деведесетак процената после добро осмишљених акција комунистичке власти и српске сербокроатистике из времена југословенског заједничког живота.

Плаћеници најуспешнији противници ћирилице

Највећи и најуспешнији противници ћирилице међу Србима данас јесу они који су плаћени да се професионално у српским институцијама државе и лингвистике боре за (о)чување српске азбуке.

Али, уместо да се српске институције државе и лингвистике боре за (о)чување српског писма на једини могући успешан начин какав постоји у целом свету преко одржавања суверености сваког другог писма у сваком другом језику, они се вербално и цинично боре за ћирилицу тако што их не занима светска (једноазбучка у сваком другом језику) пракса, него се лажно боре за ћирилицу штитећи досадашњи најуспешнији начин за прогон и замењивање српске азбуке, штитећи уведено друго писмо у време Новосадског договора о српскохрватском / хрваткосрпском језику 1954. године када су комунисти смислили најмудрији начин за замену српске ћирилице окупационом (хрватском) латиницом из времена Првог светског рата, када је окупатор у Србији први пут забранио српско писмо и, уместо њега, наредио абecedно хрватско писмо Хрвата за писање језика Срба.

На пример, лингвиста Иван Клајн који је данас на челу важног Одбора за стандардизацију српског језика манипулише ових јануарских дана својим освртима у НИН-у објашњавајући наивним читаоцима да су кривци за нестајање ћирилице они који указују на грешке српске језичке и државне политике у затирању ћирилице, а не они који, с Клајном на челу, доносе и даље уникатну језичку норму у коме је српски језик уникатна појава у свету и залажу за настављање неодрживе „двоазбучности“ у спасавању ћирилице. Лингвиста Клајн, тобож, брани, ненападнуте мртве великане Белића, Ивића и друге двоазбучњаке да би тиме и себе уврстио међу лингвисте бранитеље чувених лингвиста какви су били споменути велики лингвиста Павле Ивић и, пре њега, чувени Александар Белић. Клајн у томе игра подмуклу игру. Манипулишући нечијим „нападима“ на великане српске лингвистике, он покушава да спере своје лоше поступке са себе и данашњих лингвиста којима више не забрањују да се баве одрживим решењем питања српске језичке норме и решењем питања писма у језику Срба, а зна се да ни Белић ни Ивић нису, једноставно, смели у свом веку да се баве одбраном српског језика и ћирилице у свом веку на било који нормалан начин, него једино кроз „српскохрватски језик“ и кроз решење питања писма Срба у двописму само за Србе да би само Срби данас изгубили своје писмо наметањем туђег писма из времена окупација Срба.

Комунизам је у многим елементима био окупаторски систем за Србе, јер им је уништавао кључне идентитетске одлике: православље и ћирилицу без којих Срби не постоје као старији аутохтони народ. Комунистичка власт и српска сербокroatистика успеле су оно што окупаторима није могло да успе.

Није могла да успе ни католичка борба против ћирилице у трајању од хиљаду година јер је била увек отворено насилничка. Али је успела комунистичко-сербокroatистичка борба против ћирилице тек када је измишљено „богатство двоазбучја“ које се примењивало само за Србе у њиховом језику, при чему се насиље против Срба и ћирилице спроводило за њихово „добро“, тј. да буду „најбогатији народ на свету“ који, једини, „обогаћују“ себе и два актуелна писма у писању свога језика.

Наравно, тиме је само формално била укинута ранија забрана ћирилице из времена окупација, па је сада могла да се намеће туђа латиница међу Србима и да се то тумачи као „предност Срба“ и њихово „богатство“ у светској лингвистици и уопште, не разликујући шта значи познавати неко туђе писмо и писати свој језик туђим писмом.

Данашње манипулације у српској лингвистици

Тужан и циничан је пример Ивана Клајна. Он ових дана у НИН-у (осврћући се на утемељене предлоге начина (о)чувања ћирилице из више удружења за заштиту српске азбуке, без допуштења да му се тамо (у НИН-у) одговори, измишља „опасне националисте и борце за српско писмо“ који „нападају српске језичке великане“ који су били (једни од њих) животни приморани у борби прив српске ћирилице, да би тако заштитио себе и сличне њему који су данас настављачи такве погубне језичке политике у српској лингвистици иако их више нико не приморава да се баве квазилингвистичким решењем питања језика и писма у Срба. Они су настављачи погубне српске језичке политике из времена (комунистичког) морања и насиља, сада у новим околностима кад им нико не налаже да се тиме квазилингвистички и антићирилички баве.

Такви лажни и цинични „борци за српски језик и писмо“ у српској језичкој науци данас измишљају како ми из „тамо неких удружења“ хоћемо да „забранимо учење и знање нечијег писма“. Као да је свако толико наиван па не зна да се истински борци за српско писмо никада нису ни у сну бавили забрањивањем нечијег писма, поготово не хрватске абецеде која је Србима корисна јер, ако је знамо, можемо да изворно читамо њихове књиге, јер нам је језик данас лингвистички и даље исти језик и не треба нам никакав преводилац за хрватски језик. Борци за ћирилицу су здрави људи који само траже да се, по налогу светске праксе и Устава Србије, (са)чува српско писмо на једини могући начин у свету. Да се сачува српско писмо на тај начин да се српски језик њиме неизоставно и увек и свуда пише српским писмом, а не неки други језик, поготово не хрватски језик, Вуков српски језик у хрватској варијанти. И ништа даље од тога не траже нормални српски ћириличари.

Српски лингвисти данас увек манипулишу и не пада им на памет да се упитају јесу ли икада они и у чему погрешили у неговању и чувању српског језика и писма. Ако се појави и једно једино друкчије мишљење од њиховог, они не дају да се то обелодани. На пример, чим се појавило једно једино друкчије мишљење о историјату језика Срба и Хрвата (мишљење познатог лингвисте Драгољуба Петровића, на пример), које је предочено јавно на скупу лингвиста у САНУ приликом расправе о српској језичкој политици данас, они су забранили да се тај рад објави заједно с осталим излагањима са тог скупа у Зборнику радова. То је просто сулудо, јер је погубно за Србе, за њихов језик и за њихово писмо.

Постоје још слични примери забрана да се објаве друкчија мишљења од оних мишљења која заговара институционални „врх“ у српској језичкој науци.

Ако неко друкчије о томе мисли, одмах је за њих „националиста“, и то у значењу „шовиниста“...

Дакле, од прве појаве окупационе латинице и у Србији (1916) прошло је равно сто година, али од погубне српске језичке политике још није прошао ни један дан, јер се погубна српска језичка политика у српским институцијама води и данас када им иако им, као раније, не брани да се баве нормалном стандардизацијом језика и писма у Срба у складу са светском праксом у стандардизацији других језика.

Зато српским лингвистима у Матици српској, У САНУ, у САНУ-овом Институту за српски језик и у Одбору за стандардизацију српског језика не пада на памет ни да разговарају о погубности новосадског Језичког договора из 1954. године, а камоли да га пониште, за разлику од хрватских лингвиста који су га поништили већ 1967. године.

И тако српски лингвисти и српска лингвистика и језичка политика касне најмање пола века за хрватском – зашто не признати, не у свему научном, али за њих веома корисном – мудро и успешном језичком политиком.

Српска језичка политика је и даље у југословенском комунистичком мраку.

(Нови Сад, 21. јануар 2016)